

RYNEK LEASINGU VS RYNEK BANKOWY

W 1H 2017 r. był kontynuowany dynamiczny wzrost rynku leasingu; utrzymywał się wysoki popyt na leasing pojazdów lekkich

- wartość aktywów sfinansowanych przez firmy leasingowe w tym okresie wyniosła 31,8 mld PLN (+11,6% r/r);
- wsparciem dla rozwoju rynku była dobra, poprawiająca się sytuacja gospodarcza w Polsce (w tym wysoki popyt konsumpcyjny) oraz utrzymujący się stabilny wzrost gospodarczy w strefie euro będącej głównym partnerem handlowym Polski;
- największy pozytywny wpływ na wzrost rynku leasingu w 1H 2017 r. miał transport lekki¹ (głównie leasing samochodów osobowych); wartość sfinansowanych aktywów w tym segmencie wyniosła 14,1 mld PLN (+17,4% r/r), co stanowiło 44% aktywów ogółem sfinansowanych przez firmy leasingowe;
- bardzo dynamicznie rozwijał się również leasing maszyn i urządzeń (8,1 mld PLN; +20,5% r/r), czemu sprzyjała m.in. niska baza odniesienia z poprzedniego roku w związku z ograniczonymi inwestycjami firm realizowanymi w warunkach niskiej absorpcji funduszy UE z perspektywy 2014-2020;
- regres odnotował leasing pojazdów ciężkich²; wartość wyleasingowanych aktywów w tym segmencie spadła do 4,2 mld PLN (-2,4% r/r.); wpływ m.in. wysokiej bazy z poprzedniego roku.

Na koniec 1H 2017 r. aktywny portfel leasingowy wzrósł dynamiczniej niż rynek kredytów inwestycyjnych

- mimo, że od czerwca 2014 r. roczne tempo wzrostu aktywnego portfela leasingowego jest wyższe niż tempo wzrostu kredytów inwestycyjnych dla niefinansowych podmiotów gospodarczych, to w 2Q 2017 r. nastąpiło zmniejszanie różnicy w tempie wzrostu; tendencje na rynku kredytów vs rynek leasingu nie wskazują jednak na jej dalsze zawężanie.

PKO Leasing liderem rynku leasingu w warunkach wysokiej konkurencji rynkowej

- w 1H 2017 r. PKO Leasing wyleasingował aktywa o łącznej wartości 3,9 mld PLN z istotnym wzrostem udziału w rynku (do 12,3%), co zapewniło spółce pozycję lidera rynku; Na tę sytuację miała wpływ dokonana w 28 kwietnia 2017 r. fuzja prawna PKO Leasing i Raiffeisen Leasing Polska;
- w 1H 2017 r. 6 z 10 największych spółek leasingowych rozwijało się w tempie wyższym niż rynek; najdynamiczniej rozwijała się Grupa Idea Getin Leasing; jej roczne tempo wzrostu wyleasingowanych aktywów było ponad 3-krotnie wyższe niż wzrost rynku ogółem; wyniosło 36,5% r/r³;
- wysokie dynamiki wzrostu większości spółek leasingowych z grupy TOP10, rosnąca koncentracja rynku oraz wyróżnianie segmentu MŚP w strategiach największych grup bankowych (główny klient firm leasingowych), wskazują na utrzymanie wysokiej konkurencji na tym rynku oraz wspierają oczekiwania dalszego rozwoju rynku leasingu.

Sprzyjające warunki dla dalszego dynamicznego wzrostu rynku leasingu

- w opinii Departamentu Strategii Banku utrzymaniu dwucyfrowego tempa wzrostu rynku leasingu będzie sprzyjało oczekiwane przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego w Polsce, przy umiarkowanym wzroście inwestycji publicznych i prywatnych; zgodnie z prognozami DAE tempo wzrostu PKB przyspieszy w 2017 r. do 3,9% r/r (2,7% r/r w 2016 r.), w tym inwestycje do 4,1% r/r (-7,9% r/r w 2016 r.); jednocześnie rozwój rynku leasingu (w krótkim i średnim terminie) będą wspierać: wzrost absorpcji środków UE z perspektywy finansowej 2014-2020, dobra sytuacja finansowa spółek leasingowych (banki coraz częściej wskazują na wysoki potencjał rozwojowy swoich spółek zależnych, np. ING BSK, Alior), dobra sytuacja finansowa firm oraz ich ocena perspektyw rozwoju, wysokie wykorzystanie mocy produkcyjnych w przedsiębiorstwach w warunkach korzystnych perspektyw popytowych;
- Związek Polskiego Leasingu (ZPL) oczekuje w 2017 r. utrzymania rocznego tempa wzrostu wyleasingowanych aktywów na poziomie 15,1% r/r., co oznacza ich wzrost do 66,8 mld PLN.

W 3Q 2017 r. oczekiwana poprawa sprzedaży kw/kw

- badania koniunktury NBP dotyczące aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw, a także oczekiwania osób odpowiedzialnych za sprzedaż w firmach leasingowych (badanie ZPL) wskazują na wzrost wartości leasingu (głównie w segmencie pojazdów lekkich) w 3Q 2017 r. w porównaniu do 2Q 2017 r.

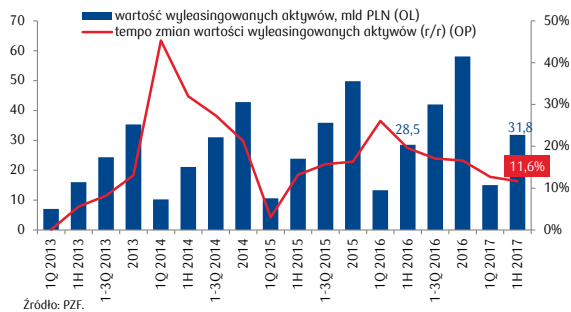
¹ Pojazdy osobowe, dostawcze i ciężarowe do 3,5 t.

² M.in. ciągniki siodłowe, naczepy/przyczepy, pojazdy ciężarowe powyżej 3,5 tony, autobusy, samoloty, statki czy środki transportu kolejowego.

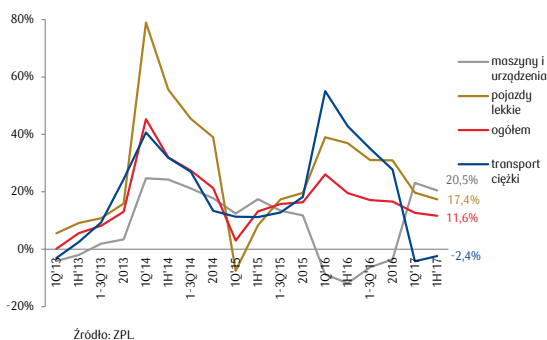
³ w warunkach porównywalnych % r/r, tj. przy założeniu połączenia Idea Leasing oraz Getin Leasing w 1H 2016 r.

I. KONIUNKTURA NA RYNKU LEASINGU (narastająco)

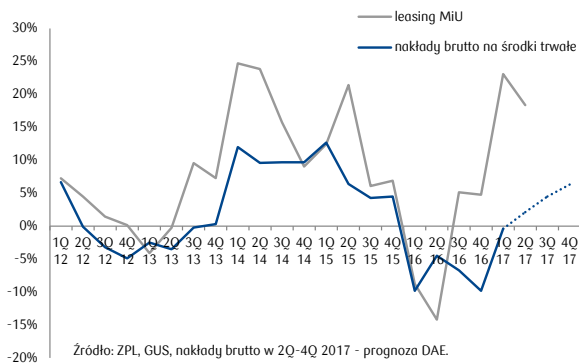
Wykres 1. Wartość leasingu netto r/r

Wykres 2. Tempo zmian wartości leasingu w poszczególnych segmentach, r/r

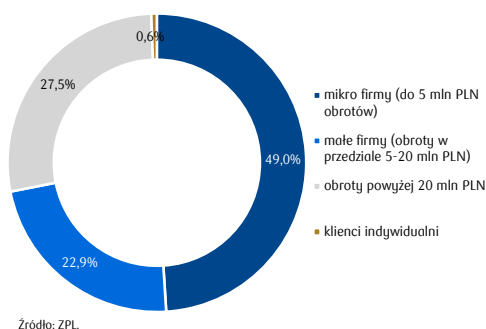

Wykres 3. Leasing vs nakłady brutto na środki trwałe (kwartalnie, r/r)

Struktura rynku leasingu (narastająco)

Wykres 4. Struktura klientów firm leasingowych, 2H 2017 r.

W 1H 2017 r.:

- wartość aktywów sfinansowanych przez branżę leasingową wzrosła do 31,8 mld PLN;
- roczne tempo wzrostu wyniosło 11,6%; był to dziewiąty kwartał z rzędu utrzymywania się dwucyfrowego tempa wzrostu rynku leasingu;
- jednak tempo wzrostu rynku leasingu znajduje się w trendzie spadkowym i jest niższe niż średnioroczne tempo wzrostu (CAGR) w okresie ostatnich 5 lat (16%) - wpływ m.in. wysokiej bazy odniesienia w transporcie ciężkim w 2016 r.;
- rozwojowi rynku sprzyja poprawiająca się koniunktura gospodarcza w Polsce oraz stabilne tempo wzrostu gospodarczego w strefie euro.

Sytuacja w poszczególnych segmentach w 1H 2017 r.:

- największy pozytywny wpływ na rozwój rynku leasingu miał leasing pojazdów osobowych, dostawczych i ciężarowych do 3,5 tony (tzw. pojazdy lekkie). Wartość sfinansowanych aktywów w tym segmencie wyniosła 14,1 mld PLN (+17,4% r/r). Rozwojowi tego segmentu sprzyjało zarówno utrzymywanie się wysokiego popytu konsumpcyjnego, jak i korzystne przepisy dotyczące leasingu samochodów z segmentu premium.

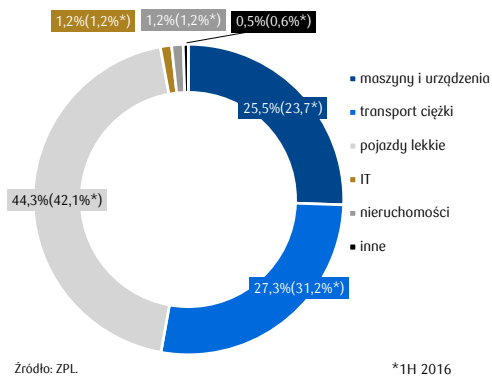
- bardzo dynamicznie rozwijał się leasing maszyn i urządzeń (+20,5% r/r), czemu sprzyjała m.in. niska baza odniesienia z poprzedniego roku w związku z ograniczonymi inwestycjami firm w warunkach niskiej absorpcji funduszy UE z perspektywy 2014-2020.

- regres (-2,4% r/r) odnotował leasing środków transportu ciężkiego, na co miała wpływ bardzo wysoka baza odniesienia z poprzedniego roku, kiedy tempo wzrostu było historycznie wysokie, a także sytuacja krajowego transportu drogowego pozostająca pod negatywnym wpływem m.in. działań protekcyjnych podjętych przez kraje europejskie, które osłabiają pozycję polskich przewoźników na rynkach zachodnich, wysokich kosztów e-myta oraz silnej krajowej konkurencji.

Zważywszy na oczekiwane przyspieszenie tempa wzrostu inwestycji w najbliższych kwartałach (efekt rosnącego wykorzystania środków unijnych) oraz dodatnią korelację między leasingiem maszyn i urządzeń (MiU) a nakładami brutto na środki trwałe, można oczekiwać w nadchodzących kwartałach wysokiego tempa wzrostu leasingu maszyn i urządzeń. Warto jednocześnie zauważyć, że obecnie obserwuje się najniższe od dekady tempo odnawiania majątku, co w warunkach wysokiego wykorzystania zdolności produkcyjnych umacnia optymistyczne oczekiwania dot. rozwoju tego segmentu leasingu.

Najliczniejszą grupą klientów firm leasingowych są firmy o obrotach do 5 mln PLN rocznie.

Wykres 5. Struktura finansowania przedmiotów leasingu, 1H 2017

Źródło: ZPL

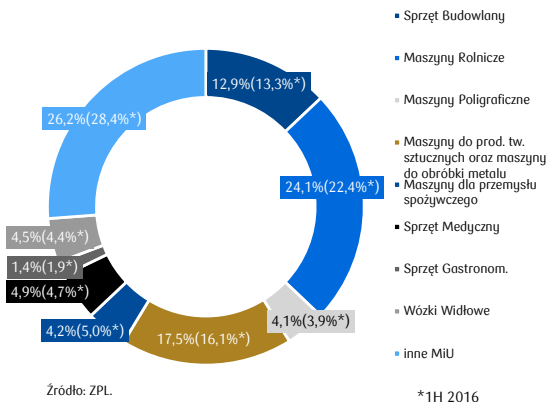
*1H 2016

W strukturze wyleasingowanych aktywów zwraca uwagę wyraźna, umacniająca się dominacja leasingu pojazdów lekkich (głównie osobowych). Wraz z rosnącą świadomością klientów dot. oferty firm leasingowych, można oczekiwać w przyszłości zmiany tej struktury w kierunku bardziej zrównoważonej.

Na koniec 1H 2017 r. w strukturze wyleasingowanych aktywów:

- istotnie wzrósł r/r udział pojazdów lekkich;
- wzrósł r/r udział leasingu maszyn i urządzeń;
- spadł r/r udział transportu ciężkiego po silnych wzrostach na początku 2016 r.; powrót do poziomu zbliżonego do średniego udziału z ostatnich pięciu lat;
- utrzymywał się marginalny udział leasingu nieruchomości i IT.

Wykres 6. Struktura finansowania maszyn i urządzeń, 1H 2017

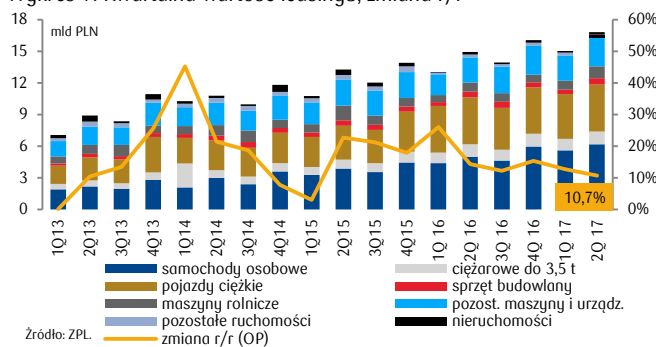
Źródło: ZPL

*1H 2016

Na koniec 1H 2017 r. silny wzrost r/r udziału leasingu maszyn rolniczych oraz maszyn do produkcji tworzyw sztucznych i do obróbki metalu. Silny spadek r/r udziału leasingu innych MiU.

II. KONIUNKTURA NA RYNKU LEASINGU (kwartalnie)

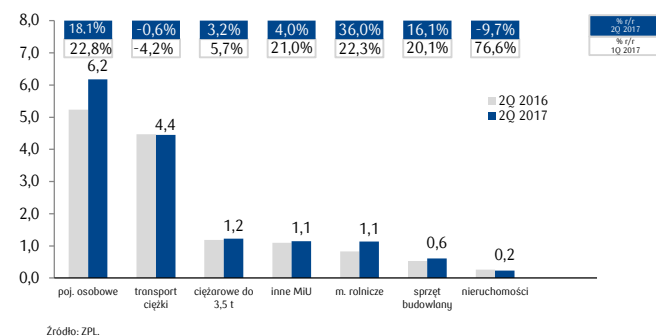
Wykres 7: Kwartalna wartość leasingu, zmiana r/r

Źródło: ZPL

W ciągu ostatnich pięciu lat najsilniej rosta kwartalna wartość leasingu pojazdów lekkich.

Wykres 8. Wartość leasingu wg głównych podsegmentów (kwartalnie, mld PLN)

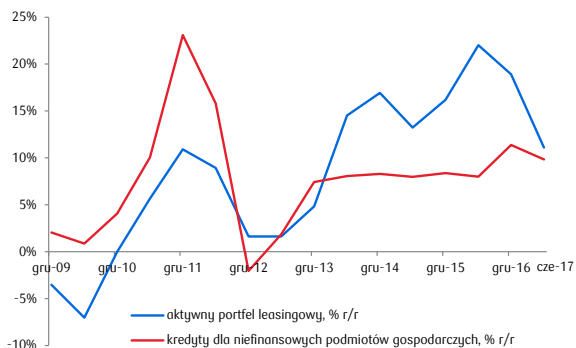

Źródło: ZPL

W 2Q 2017 r. odnotowano spowolnienie rocznego tempa wzrostu leasingu do 10,7% (12,7% w 1Q 2017 r.) - wpływ wyhamowania tempa wzrostu leasingu pojazdów lekkich do 15,3% r/r (19,7% r/r w 1Q 2017 r.).

III. LEASING vs KREDYTY BANKOWE

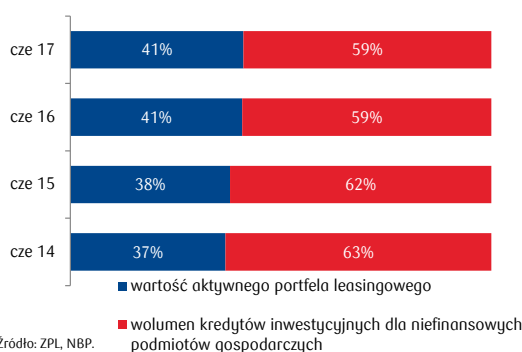
Wykres 9. Rozwój leasingu vs. kredyty inwestycyjne dla niefinansowych podmiotów gospodarczych⁴

Źródło: ZPL, NBP.

Od czerwca 2014 r. utrzymuje się wyższe roczne tempo wzrostu aktywnego portfela leasingowego niż tempo wzrostu kredytów dla niefinansowych podmiotów gospodarczych;
- w 2Q 2017 r. tempo wzrostu aktywnego portfela firm leasingowych wyhamowało zbliżając się do tempa wzrostu kredytów dla niefinansowych podmiotów gospodarczych.

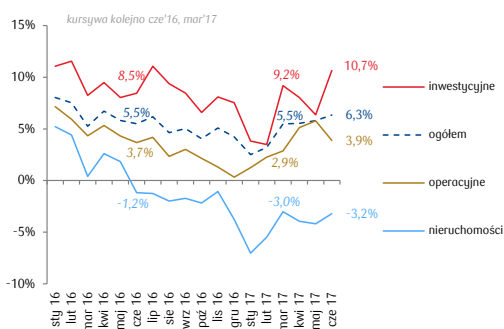
Wykresy 10. Instrumenty finansowania inwestycji firm (leasing, kredyt)

Źródło: ZPL, NBP.

W ostatnich latach obserwuje się malejący udział kredytu w finansowaniu działalności przedsiębiorstw w warunkach dynamicznego rozwoju alternatywnych względem kredytu źródeł finansowania środków trwałych (leasing, obligacje, wynajem).

Wykres 11. Kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw (% r/r)

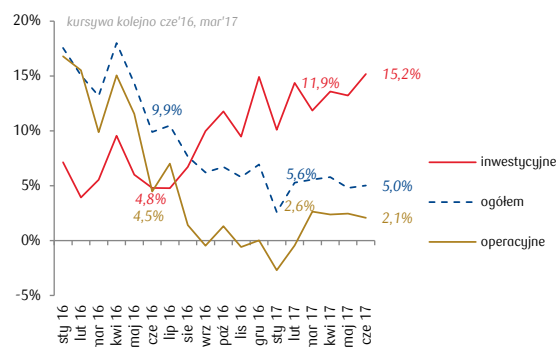
Źródło: KNF.

Nadal na obniżonym poziomie pozostaje rola finansowania zewnętrznego w finansowaniu działalności rozwojowej przedsiębiorstw. Z badania NBP (Szybki Monitoring NBP, lipiec 2017) wynika, że w 3Q 2017 r. 48% przedsiębiorstw zamierza sfinansować nowe inwestycje ze środków własnych, a 26% z kredytu bankowego.

Pozytywnie na tempo wzrostu kredytów w najbliższym kwartale może oddziaływać, zapowiadane, pierwsze od roku, lekkie łagodzenie polityki kredytowej przez niektóre banki w segmencie kredytów małych i średnich przedsiębiorstw (Sytuacja na rynku kredytowym, NBP, 3Q 2017).

Biorąc pod uwagę trendy na rynku kredytów oraz ustępowanie efektów wysokiej bazy odniesienia z 2016 r., w leasingu transportu ciężkiego Departament Strategii Banku oczekuje utrzymania wyższego tempa wzrostu aktywnego portfela leasingowego niż tempo wzrostu kredytów inwestycyjnych dla niefinansowych podmiotów gospodarczych.

Wykres 12. Kredyty dla dużych przedsiębiorstw (% r/r)

Źródło: KNF

Na koniec czerwca 2017 r. tempo wzrostu zadłużenia kredytowego przedsiębiorstw pozostało umiarkowane; wyniosło:

6,3% r/r dla kredytów MŚP

5,0% r/r dla kredytów dużych firm;

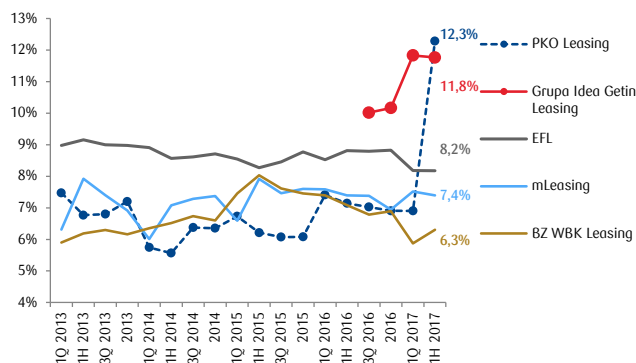
przy czym tempo wzrostu kredytów inwestycyjnych dużych firm było wyższe niż MŚP.

⁴ Kredyty na cele inwestycyjne niefinansowych podmiotów gospodarczych: przedsiębiorstwa, przedsiębiorcy indywidualni, rolnicy indywidualni, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

IV. KONKURENCJA NA RYNKU LEASINGU (narastająco)

Koncentracja rynku

Wykres 13. Udział w rynku leasingu największych leasingodawców (TOP5)

Źródło: ZPL

Na koniec 1H 2017 r.:

- istotnie wzrosła r/r koncentracja na rynku leasingu; udział w rynku spółek TOP5 wzrósł do 45,9% wobec 36,6% na koniec 1H 2016 r. – efekt procesów konsolidacyjnych;
- liderem rynku był PKO Leasing (28 kwietnia 2017 r. została sfinalizowana fuzja prawna PKO Leasing i Raiffeisen Leasing Polska, w wyniku której na rynku pozostał połączony podmiot pod nazwą PKO Leasing);
- na drugą pozycję rynkową przesunęła się Grupa Idea Getin Leasing.

Także w ujęciu kwartalnym, podobnie jak w 1Q 2017 r., nastąpiły zmiany wśród TOP5:

- dołączył BZ WBK Leasing zastępując na piątej pozycji ING Lease.

Rozwój spółek TOP10 na rynku leasingu

Tabela 1. Tempo wzrostu największych firm leasingowych oraz ich pozycja rynkowa na koniec 1H 2017 r.

	Wartość leasingu mln PLN	% r/r	
PKO Leasing S.A. ¹	3 911	4,7%	
Grupa Idea Getin Leasing ¹	3 745	36,5%	
Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	2 602	5,2%	
mLeasing Sp. z o.o.	2 354	13,4%	
BZWBK Leasing S.A.	2 007	0,9%	
ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	1 874	23,3%	
Volkswagen Leasing Polska Sp. z o.o.	1 591	32,7%	
Millennium Leasing Sp. z o.o.	1 445	-6,1%	
Pekao Leasing Sp. z o.o.	1 442	16,0%	
BNP Paribas Leasing Solutions	1 324	27,6%	
rynek	31 833	11,6%	tempo wzrostu > rynek

Legenda:

W 1H 2017 r. 6 z 10 największych spółek leasingowych rozwijało się w tempie wyższym niż rynek (po skorygowaniu o efekty konsolidacji: Idea Leasing i Getin Leasing oraz PKO Leasing i Raiffeisen Leasing Polska);

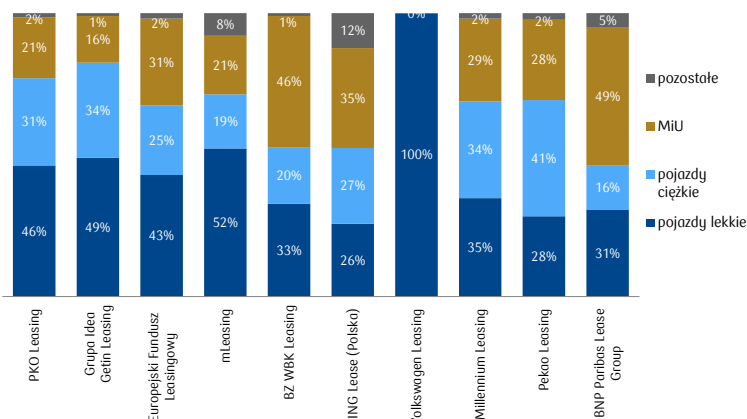
- wysokie dynamiki wzrostu spółek leasingowych TOP10, rosnąca koncentracja rynku oraz wyróżnianie segmentu MŚP w strategiach największych grup bankowych (główny klient firm leasingowych) wskazują na wysoką konkurencję na rynku leasingu oraz wspierają oczekiwania dalszego, dynamicznego jego rozwoju w średnim terminie.

W 1H 2017 r. wśród TOP10:

- najdynamiczniej rozwijała się Grupa Idea Getin Leasing (w warunkach porównywalnych, tj. przy założeniu połączenia tych spółek w 1H2017); spółka zrealizowała roczne tempo wzrostu wyleasingowanych aktywów w wysokości 36,5% r/r (było ponad 3-krotnie wyższe niż rynku). Spółka koncentrowała się na rozwoju finansowania wszystkich głównych segmentów.

- regres odnotował tylko Millennium Leasing (-6,1% r/r) - wpływ silnego spadku leasingu pojazdów ciężkich (w 1H 2017 r. spółka wyleasingowała 61 szt. autobusów wobec 140 w 1H 2016 r.)

Wykres 14. Struktura aktywów TOP10 (1H 2017 r.)

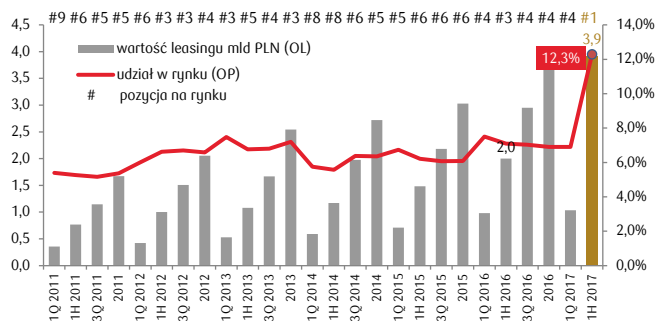

Struktura aktywów spółek leasingowych TOP4 jest bardzo zbliżona do struktury rynku z największym udziałem pojazdów lekkich.

Inaczej wygląda struktura pozostałych spółek z grupy TOP10 (poza Volkswagen Leasing), które w większym stopniu koncentrują się na leasingu MiU. Najbardziej zrównoważoną strukturą wyróżnia się Millennium Leasing.

Rozwój PKO Leasing

Wykres 15. Wartość aktywów sfinansowanych przez Grupę PKO Leasing – udział w rynku, pozycja rynkowa

Źródło: ZPL

W 1H 2017 r. PKO Leasing wyleasingował aktywa o wartości 3,9 mld PLN (udział w rynku 12,3% - wpływ fuzji prawnej PKO Leasing i Raiffeisen Leasing Polska).

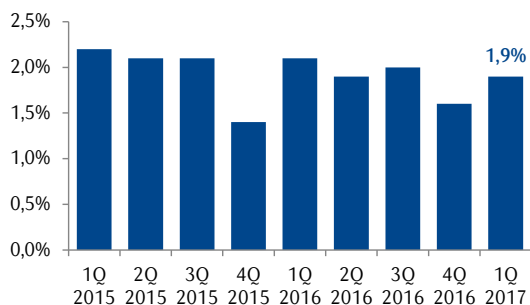
Na koniec 1H 2017 r. PKO Leasing zajmował drugą pozycję w najważniejszych segmentach rynku (na rynku pojazdów lekkich i ciężkich po Grupie Idea Getin Leasing, na rynku MiU po BZ WBK Leasing.).

Do najważniejszych działań biznesowych PKO Leasing w 2Q 2017 r. należały m.in.:

- promocja Programu PKO Turboleasing umożliwiającego finansowanie sprzętu o wartości do 2 tys. PLN netto, bezpośrednio w sklepach internetowych u wybranych dostawców,
- wdrożenie do oferty produktowej, w jednym z dwóch kanałów sieci sprzedaży PKO Leasing, dodatkowego produktu ubezpieczeniowego - GAP - pochodzącego od spółki PKO Ubezpieczenia.

V. Sytuacja na rynku leasingu w Europie⁵

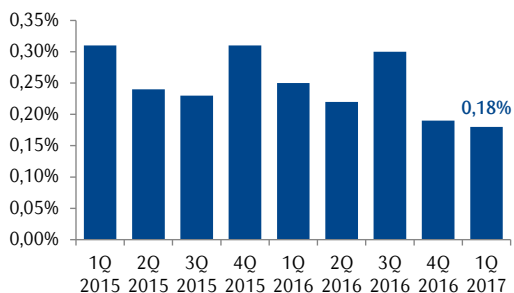
Wykres 16. Rentowność aktywów (ROA)

W 1Q 2017 r. tempo wzrostu wartości nowych kontraktów na rynku leasingu w Europie wyniosło 8,3% r/r wobec 4,3% r/r na koniec 4Q 2016 r. (w tym czasie w Polsce wartość wyleasingowanych aktywów wzrosła o 12,7% r/r).

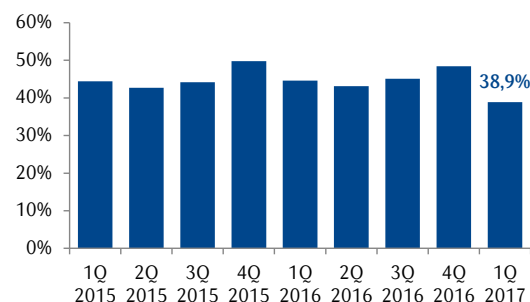
Jednocześnie rentowność aktywów wyniosła 1,9%, nie zmieniając się r/r.

Wykres 17. Koszt ryzyka

Stabilna rentowność była odnotowana w warunkach nieznacznego obniżenia kosztu ryzyka r/r oraz poprawy efektywności kosztowej mierzonej wskaźnikiem C/I (efekt spadku kosztów działania przy niewielkim wzroście przychodów).

Wykres 18. Wskaźnik C/I

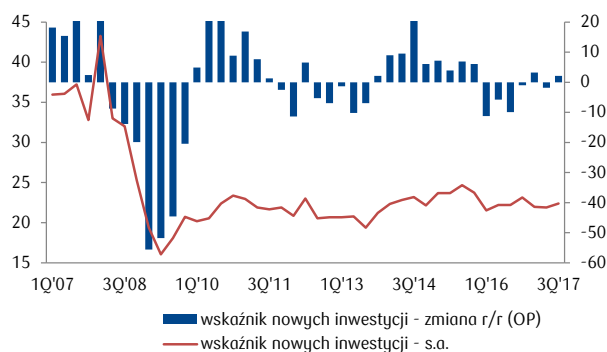
⁵ Wg dostępnych najbardziej aktualnych danych; na podstawie badania Leaseurope Index obejmującego 23 europejskich firm leasingowych. Celem badania było dostarczenie informacji nt. sytuacji na europejskim rynku leasingu. Jest to jedyne badanie na rynku obejmujące wolumeny biznesowe i dane finansowe ankietowanych firm.

VI. PERSPEKTYWY ROZWOJU RYNKU LEASINGU w Polsce

Tabela 2. Rozwój rynku leasingu w latach 2016-2017 (wg ZPL)

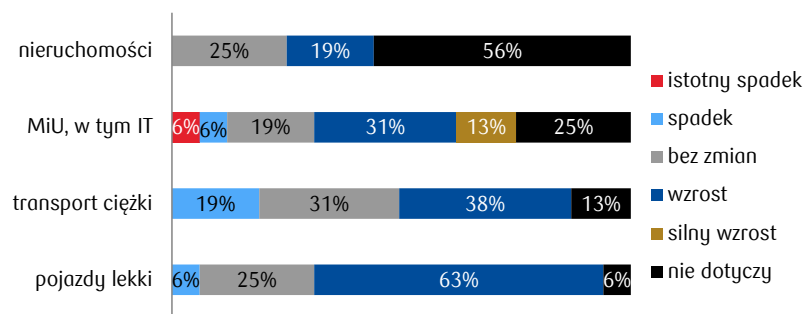
mIn PLN	2016	2017P	%r/r
Pojazdy	40 529	45 743	12,9%
OSD	24 429	28 605	17,1%
Pojazdy ciężarowe	15 725	16 723	6,3%
Pojazdy pozostałe	374	415	10,9%
Maszyny	14 608	17 985	23,1%
IT	727	796	9,5%
Samoloty, statki, kolej	1 051	1 013	-3,7%
Pozostałe ruchomości	360	376	4,4%
Ruchomości	57 275	65 914	15,1%
Nieruchomości	719	850	18,2%
Leasing ogółem	57 994	66 763	15,1%

Źródło: ZPL

Wykres 19. Wskaźnik nowych inwestycji, NBP⁶

Badanie koniunktury branży leasingowej

Wykres 20. Badanie ankietowe dot. oczekiwanej zmiany wartości sfinansowanych kw/kw aktywów w 3Q 2017 r.

Źródło: ZPL

Do końca 2017 r. rozwojowi rynku leasingu w Polsce będzie sprzyjała poprawa koniunktury gospodarczej. Zgodnie z prognozami DAE w 2017 r. tempo wzrostu PKB przyspieszy do 3,9% r/r wobec 2,7% r/r w 2016 r., natomiast nakłady brutto na środki trwałe do 4,1% z 7,9% w 2016 r.

Zgodnie z prognozami ZPL rynek leasingu w 2017 r. utrzyma się na ścieżce dwucyfrowego wzrostu z dynamiką nieznacznie niższą niż w poprzednim roku 15,1% r/r (wobec 16,6% w 2016 r.).

Rozwój rynku leasingu będzie m.in. pod wpływem kondycji ekonomicznej firm, ich oceny sytuacji w gospodarce, oczekiwań dotyczących rozwoju sytuacji ekonomicznej i prawnej oraz ich planów inwestycyjnych. Z tego punktu widzenia można oczekiwać przyspieszenia tempa wzrostu wyleasingowanych aktywów w najbliższym kwartale: zgodnie z informacją NBP dot. kondycji sektora przedsiębiorstw⁶ ankietowane przedsiębiorstwa optymistycznie oceniają sytuację w kraju oraz warunki sprzedażowe w 3Q 2017 r. Ich plany zatrudnieniowe kształtują się równie optymistycznie, co w okresie szczytu z 2008 r. Ponadto deklarowana przez przedsiębiorstwa dynamika inwestycji wskazuje na przyspieszenie w 3Q 2017 r. Aktywność inwestycyjna MŚP nie zmienia się istotnie. Natomiast perspektywę wzrostu dużych firm przedstawiają się bardziej korzystnie.

W perspektywie krótko- i średniookresowej impulsem do rozbudowy potencjału przedsiębiorstw (m.in. finansowanego leasingiem) może być wysokie wykorzystanie mocy produkcyjnych w przedsiębiorstwach, oczekiwane przyspieszenie w wydatkowaniu środków z funduszy unijnych w warunkach korzystnych perspektyw popytowych (korzystne tendencje na rynku pracy).

Zgodnie z oczekiwaniami osób odpowiedzialnych za sprzedaż w firmach leasingowych (badanie przeprowadzone przez ZPL) w 3Q 2017 r. nastąpi wzrost kw/kw zatrudnienia oraz przyspieszenie aktywności sprzedażowej. Wzrost sprzedaży kw/kw będzie związany przede wszystkim z wyższym leasingiem pojazdów lekkich.

⁶Szybki Monitoring NBP, lipiec 2017 r.